

<https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2023/12/09/artificial-intelligence-act-council-and-parliament-strike-a-deal-on-the-first-worldwide-rules-for-ai/>

8. Дорожня карта з регулювання штучного інтелекту в Україні. Міністерство цифрової трансформації України. URL :

https://cms.thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/page/community/docs/%D0%94%D0%BE%D1%80%D0%B6%D0%BD%D1%8F%D0%BA%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B0%D0%B7%D1%80%D0%B5%D0%B3%D1%83%D0%BB%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%D0%A8%D0%86%D0%B2%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%96_compressed.pdf

9. Права людини в епоху штучного інтелекту: виклики та правове регулювання. Методичний матеріал. Міністерство цифрової трансформації України. Київ, 2024. 44 с. URL : <https://drive.google.com/file/d/1YLb1X8wCMQi3g8LjPsERa2b58GM1fRS2/view>

Бондаренко С. Ю.

фахівець КТЗК ЦКБ ННІ ІБ СК НА СБ України
Національна академія СБ України
e-mail: bondarenko.stephan@ukr.net

СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «ВІДОМОСТІ» ТА «ДАНІ» В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРАВІ

Другого жовтня 1992 року ВРУ приймає Закон України «Про інформацію» і в цьому ж НПА декларує легальне визначення концепту «інформація» [3]. Звичайно, що станом на той рік дефініція кардинально відрізнялась від сучасної. Під інформацією перша редакція цього Закону розуміла документовані або публічно оголошені відомості про події та явища, що відбуваються у суспільстві, державі та навколишньому природному середовищі. Станом на 7 лютого 2024 року ст. 1 Закону України № 2657-ХІІ подає змінене визначення інформації – будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді. Річ у тім, що і до сих пір багато хто із інформаційного суспільства не до кінця розуміє диференційні поняття «відомості» та «дані», просто їх ототожнюючи. Наша задача підійти до цього із теоретичної точки зору та запропонувати читачам здійснити огляд позиції автора, намагаючись пролити світло на поставлену проблему.

У сфері інформаційного права зв'язок між поняттями «відомості» та «дані» втілює філософські роздуми про природу знань, їхнє представлення та етичні міркування, пов'язані з їхнім використанням. За своєю суттю, «дані» - це необроблені, необроблені факти і цифри, часто позбавлені контексту або значення самі по собі. На противагу цьому, «відомості» з'являється тоді, коли дані організуються, інтерпретуються та контекстуалізуються, щоб передати сенс або значення. З філософської точки зору, це зіставлення відображає відмінність між простим існуванням та осмисленим розумінням, між кількісними та якісними аспектами реальності.

На нашу думку, в інформаційному праві цей взаємозв'язок піднімає глибокі питання про природу істини, авторитету і влади. Маніпулювання та інтерпретація даних для створення інформації створює складнощі щодо точності, упередженості та прозорості. З філософської точки зору, це підкреслює важливість епістемічного смирення та критичного підходу у вирішенні складних питань, пов'язаних з інформацією в правовому контексті.

Більше того, на перший план виходять етичні виміри взаємовідносин між інформацією та даними. В епоху повсюдного збору даних і цифрового нагляду питання приватності, автономії та згоди набувають першочергового значення. Перетворення необроблених даних на дієву інформацію має етичні наслідки, що стосуються прав і гідності людей, а також обов'язків інституцій та органів влади.

З філософської точки зору, зв'язок між інформацією та даними в інформаційному праві спонукає до роздумів про природу виробництва та поширення знань у сучасному суспільстві. Це спонукає до дослідження епістемологічних основ правової аргументації, етичних принципів, якими слід керуватися в інформаційній практиці, та суспільних наслідків інформаційних технологій.

В інформаційному праві співвідношення між поняттями «відомості» та «дані» є фундаментальним і водночас нюансованим, що відображає складну взаємодію між правовими рамками, технологічними досягненнями та суспільними нормами. Дані в контексті інформаційного права зазвичай означають необроблені, необроблені факти та цифри. Вони являють собою цифрові сліди людської діяльності, що охоплюють все – від персональних ідентифікаторів до статистичних записів. Однак самим по собі даним бракує контексту і значення; вони подібні до розрізнених шматочків пазлу, що очікують на складання.

Відомості, з іншого боку, з'являється, коли дані організуються, аналізуються та інтерпретуються в певному контексті. Вони являють собою змістовні висновки, отримані в результаті обробки даних, і слугують основою для прийняття рішень, створення знань та комунікації. Відомості заповнюють прогалину між необробленими даними та практичними знаннями, перетворюючи фрагменти на цілісні розповіді.

В інформаційному праві взаємозв'язок між даними та відомостями проявляється у кількох ключових вимірах. Правові рамки часто розрізняють дані та відомості, надаючи їм конкретні визначення та інтерпретації, пристосовані до їхніх відповідних ролей. Наприклад, Закон України «Про доступ до публічної інформації» визначає порядок здійснення та забезпечення права кожного на доступ до інформації, що знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом, та інформації, що становить суспільний інтерес, а Закон України «Про захист персональних даних» регулює правові відносини, пов'язані із захистом і обробкою персональних даних, і спрямований на захист основоположних прав і свобод людини і громадянина, зокрема права на невтручання в особисте життя, у зв'язку з обробкою персональних даних [1,2].

Інформаційне право охоплює широкий спектр нормативно-правових актів, включаючи правила захисту приватності, закони про інтелектуальну власність, закони про свободу інформації та стандарти кібербезпеки. Ці норми регулюють збір, зберігання, обробку та поширення даних та інформації, прагнучи збалансувати конкуруючі інтереси, такі як право на недоторканність приватного життя, публічний доступ та комерційні інновації.

Співвідношення між даними та відомостями формується під впливом швидкого технологічного прогресу, включаючи аналітику великих даних, штучний інтелект, блокчейн та інтернет речей. Ці технології дозволяють збирати, агрегувати та аналізувати величезні обсяги даних, створюючи безпрецедентні можливості для пошуку знань та підтримки прийняття рішень. Однак вони також створюють виклики, пов'язані з безпекою даних, порушенням приватності, алгоритмічною упередженістю та управлінням цифровими правами.

Інформаційне право перетинається з ширшими соціальними та етичними дискусіями щодо права власності, контролю та використання даних та відомостей. Питання згоди, автономії, прозорості та підзвітності займають центральне місце в дискусіях про конфіденційність даних, спостереження, дискримінацію та дезінформацію. Взаємозв'язок між даними та відомостями підкреслює необхідність врахування етичних принципів і міркувань прав людини в правовій базі та регуляторній практиці.

Таким чином, співвідношення понять «відомості» та «дані» в інформаційному праві відображає динамічну взаємодію між правовими, технологічними та соціальними факторами, що формують управління знаннями в цифрову епоху. Це підкреслює важливість збалансування конкуруючих інтересів, захисту фундаментальних прав і сприяння відповідальним інноваціям в управлінні даними та інформаційними

активами. Зрештою, розуміння взаємозв'язку між відомостями та даними в інформаційному праві вимагає вирішення глибоких філософських питань про природу реальності, межі людського розуміння та етичні імперативи справедливості та підзвітності. Це вимагає нюансованого підходу, який визнає складність і невизначеність, притаманні навігації в постійно розширюваному інформаційному ландшафті в правових контекстах.

Список використаних джерел:

1. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2297-17> (дата звернення: 07.02.2024)
2. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2939-17> (дата звернення: 07.02.2024)
3. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2657-12> (дата звернення: 07.02.2024)

Брулевич В. В.

кандидат юридичних наук
Державний біотехнологічний університет
E-mail: vova_brulevich@ukr.net

ЗАХИСТ ВІД КІБЕРЗЛОЧИННОСТІ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИВАТНОСТІ В ЦИФРОВІЙ СФЕРІ

Сучасне суспільство відзначається швидким розвитком інформаційних технологій, що змінює не лише економічні та соціальні аспекти, але й ставить під сумнів звичайні уявлення про права, свободи та безпеку людини. Захист прав та свобод в інформаційній сфері стає надзвичайно важливим завданням, яке потребує комплексного підходу та системних заходів.

Один із основних викликів - це збереження приватності та захист персональних даних в інтернеті. За відсутності відповідних правових та